



دانشگاه آزاد اسلامی

مرکز آموزش های بین المللی خلیج فارس

پایان نامه کارشناسی ارشد «M.A» رشته: مدیریت بازرگانی

گرایش: بازاریابی بین الملل

موضوع:

نقش بنادر آبادان در صادرات غیر نفتی استان خوزستان

استاد راهنما:

دکتر منصور زراء نژاد

استاد مشاور:

دکتر عبدالکریم گیم

نگارنده:

محمد توکلی

تابستان ۱۳۹۰



اجرای این پایان نامه مورد حمایت مالی سازمان بنادر و دریانوردی قرار گرفته است و سازمان به عنوان تنها مرجع حاکمیتی کشور در امور بندری، دریایی و کشتیرانی بازرگانی به منظور ایفای نقش مرجعیت دانشی خود و در راستای تحقق راهبردهای کلان نقشه جامع علمی کشور مبنی بر "حمایت از توسعه شبکه‌های تحقیقاتی و تسهیل انتقال و انتشار دانش و سامان‌دهی علمی" از طریق "استانداردسازی و اصلاح فرایندهای تولید، ثبت، داوری و سنجش و ایجاد بانک‌های اطلاعاتی یکپارچه برای نشریات، اختراعات و اکتشافات پژوهشگران"، اقدام به ارایه این اثر در سایت SID می‌نماید.



سازمان بنادر و دریانوردی

چکیده

اهمیت روز افزون استقلال از درآمدهای نفتی به دلیل نوسانات و بی‌ثباتی قیمت و تقاضای جهانی نفت که درآمدهای دولت و اقتصاد کشور را به شدت تحت تأثیر عوامل برون‌زا قرار می‌دهد باعث شده است تا نقش صادرات غیر نفتی فراتر از ابزاری برای کسب درآمدهای ارزی مطرح شود، به نحوی که نظر بسیاری از صاحب‌نظران و پژوهشگران این عرصه به سمت تحلیل وضعیت موجود صادرات غیرنفتی معطوف شده است.

وجود قریب ۳۰۰۰ کیلومتر نوار ساحلی در شمال و جنوب کشور، ۵۰۰۰ کیلومتر مرز آبی و انجام ۹۰ درصد تجارت خارجی از طریق راه‌های آبی در جهان و ایران از جمله نکات قابل توجه در این مطالعه است. بنادر، به عنوان دروازه‌های اصلی ورود و خروج کالاهای تجاری و بازرگانی و پل ارتباطی خشکی و دریا می‌توانند توسعه صادرات غیرنفتی را تسریع، تسهیل و افزایش دهند.

هدف از این پژوهش، بررسی نقش بنادر آبادان و عوامل و متغیرهای مؤثر بر صادرات غیرنفتی استان خوزستان طی ۱۵ سال به صورت سری فصلی (۶۰ فصل) از فروردین ۱۳۷۴ تا اسفند ۱۳۸۸ بوده است. متغیر وابسته تناژ صادرات غیرنفتی بنادر آبادان و متغیرهای مستقل نرخ ارز، نرخ تورم، تولید ناخالص داخلی و درآمدهای نفتی دولت هستند.

روش گردآوری اطلاعات کتابخانه‌ای است. روش تجزیه و تحلیل داده‌ها، با توجه به رابطه علت و معلولی متغیرها از روش تحلیل رگرسیون با استفاده از داده‌های سری زمانی است. برای اطمینان از پایایی و هم‌جمعیت متغیرها از روش هم‌جمعیت ARDL و روش تصحیح خطا استفاده می‌شود. نرم افزارهای مورد استفاده، Microfit و EViews است.

به طور کلی نتایج این پژوهش نشان می‌دهد در کوتاه مدت و بلند مدت افزایش نرخ ارز، کاهش نرخ تورم و کاهش درآمدهای نفتی دولت اثر مستقیم (مثبت) و معناداری بر صادرات غیرنفتی دارند و تولید ناخالص داخلی در کوتاه مدت اثر مستقیم (مثبت) و معناداری داشته ولی در بلند مدت از نظر آماری اثر معناداری نداشته است.

کلید واژه‌ها: صادرات غیر نفتی، بندر، نرخ ارز، نرخ تورم، تولید ناخالص داخلی، درآمدهای نفتی دولت

۱.....چکیده

فصل اول: کلیات پژوهش

- ۱-۱- مقدمه ۳
- ۲-۱- بیان مسأله ۴
- ۳-۱- اهمیت و ضرورت انجام پژوهش ۴
- ۴-۱- جنبه جدید بودن و نوآوری در پژوهش ۵
- ۵-۱- اهداف پژوهش ۵
- ۶-۱- سؤالات پژوهش ۵
- ۷-۱- فرضیه های پژوهش ۶
- ۸-۱- تعریف واژه ها ۶

فصل دوم: ادبیات موضوع و مبانی نظری

- ۱-۲- مقدمه ۱۰
- ۲-۲- آشنایی با منطقه مورد مطالعه (استان خوزستان) ۱۱
- ۱-۲-۲- اطلاعات عمومی استان ۱۲
- ۲-۲-۲- ظرفیت های تولید کالا و خدمات استان ۱۲
- ۳-۲-۲- جاذبه های طبیعی، گردشگری، تاریخی و مذهبی ۱۳
- ۴-۲-۲- ظرفیت های صادراتی استان ۱۳
- ۵-۲-۲- ظرفیت حمل و نقل دریایی استان ۱۴
- ۶-۲-۲- مناطق آزاد و ویژه تجاری استان ۱۴
- ۷-۲-۲- گمرکات استان ۱۴
- ۸-۲-۲- تشکلهای تولیدی و صادراتی استان ۱۴
- ۹-۲-۲- بازارچه های مرزی استان ۱۵
- ۱۰-۲-۲- جزیره آبادان ۱۵
- ۱۱-۲-۲- شهر آبادان ۱۵
- ۱۲-۲-۲- موقعیت شهر آبادان ۱۵
- ۱۳-۲-۲- سابقه تاریخی و شکل گیری شهر آبادان ۱۶
- ۱۴-۲-۲- سیمای اجتماعی شهر آبادان ۱۶
- ۱۵-۲-۲- سیمای اقتصادی شهر آبادان ۱۶

- ۱۶-۲-۲ - مشخصات حمل و نقلی شهر آبادان..... ۱۷
- ۱۷-۲-۲ - بندر آبادان..... ۱۷
- ۱۸-۲-۲ - موقعیت جغرافیایی بندر آبادان..... ۱۷
- ۱۹-۲-۲ - موقعیت نسبی نسبت به شبکه ارتباط دریایی..... ۱۸
- ۲۰-۲-۲ - شرایط دریایی بندر..... ۱۸
- ۲۱-۲-۲ - شرایط موجود بندر آبادان..... ۱۹
- ۲۲-۲-۲ - فرصت‌ها و امکانات صادراتی و وارداتی بندر آبادان..... ۱۹
- ۲۳-۲-۲ - استعدادها و مزیت‌های بندر آبادان..... ۲۰
- ۲۴-۲-۲ - بخش چوئیده..... ۲۰
- ۲۵-۲-۲ - بندر صیادی چوئیده..... ۲۱
- ۲۶-۲-۲ - بندر تجاری چوئیده..... ۲۱
- ۲۷-۲-۲ - استعدادها و مزیت‌های بندر چوئیده..... ۲۲
- ۲۸-۲-۲ - شهر اروندکنار..... ۲۳
- ۲۹-۲-۲ - بندر اروندکنار..... ۲۳
- ۳۰-۲-۲ - استعدادها و مزیت‌های بندر اروندکنار..... ۲۳
- ۳۱-۲-۲ - بازارهای هدف..... ۲۴
- ۳۲-۲-۲ - اقلام صادراتی از بنادر آبادان..... ۲۴
- ۳-۲ - بندر..... ۲۴
- ۱-۳-۲ - بنادر ایران..... ۲۵
- ۲-۳-۲ - عملکرد بنادر در عرصه کسب و کار..... ۲۵
- ۴-۲ - ضرورت صادرات..... ۲۷
- ۱-۴-۲ - عملیات صادرات..... ۲۸
- ۲-۴-۲ - بازاریابی صادرات..... ۲۹
- ۵-۲ - روند صادرات غیر نفتی کشور..... ۲۹
- ۱-۵-۲ - سهم استان خوزستان در صادرات کشور..... ۳۰
- ۶-۲ - چالش‌های بخش بازرگانی..... ۳۱
- ۷-۲ - چشم انداز ۲۰ ساله و توسعه صادرات غیرنفتی..... ۳۴
- ۱-۷-۲ - آسانی کسب و کار ایران در مقایسه با سایر کشورهای منطقه چشم انداز..... ۳۷
- ۸-۲ - نقش و سهم حمل و نقل دریایی..... ۳۹
- ۹-۲ - نقش و اهمیت بنادر در توسعه صادرات..... ۴۰
- ۱۰-۲ - نقش تجارت خارجی و صادرات غیرنفتی در رشد و توسعه اقتصادی..... ۴۲
- ۱۱-۲ - فرایند صادرات و واردات ایران از منظر زیر شاخص‌های تجارت برون مرزی..... ۴۴

۴۸	۱۲-۲- اهمیت و نقش صادرات غیر نفتی در توسعه اقتصادی
۵۱	۱۳-۲- موانع، چالش‌ها و محدودیت‌های صادرات غیرنفتی
۵۳	۱۴-۲- راهکارها و پیشنهادها برای توسعه صادرات غیرنفتی
۵۶	۱۵-۲- جغرافیای جدید صادرات و واردات ایران
۵۸	۱۶-۲- صادرات غیرنفتی راهگشای بحران اقتصادی
۵۹	۱۷-۲- تأثیر طرح تحول اقتصادی بر صادرات غیرنفتی
۶۰	۱۸-۲- اهداف سازمان بنادر و دریانوردی جمهوری اسلامی ایران
۶۱	۱۸-۲-۱- نقش سازمان بنادر و دریانوردی در توسعه بازرگانی خارجی
۶۱	۱۹-۲- نقش سازمان‌های دست‌اندر کار در توسعه بازرگانی خارجی
۶۴	۲۰-۲- جایگاه صادرات غیر نفتی
۶۴	۲۱-۲- اهمیت صادرات و عوامل مؤثر بر آن
۶۵	۲۱-۲-۱- مزایای سیاست توسعه صادرات
۶۶	۲۱-۲-۲- قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای حوزه صادرات غیرنفتی
۶۷	۲۲-۲- روش‌های حمل و نقل
۶۷	۲۲-۲-۱- حمل و نقل دریایی
۶۸	۲۲-۲-۲- پیشنهاداتی برای بهبود حمل و نقل دریایی
۶۹	۲۳-۲- تجارت بین‌المللی
۶۹	۲۳-۲-۱- نقش و اهمیت بنادر در تجارت بین‌الملل
۷۱	۲۴-۲- نقش بنادر در توسعه کشور
۷۲	۲۴-۲-۱- نقش نوین بنادر
۷۳	۲۴-۲-۲- پویایی بنادر در قرن ۲۱
۷۴	۲۴-۲-۳- تأثیر امکانات بندری بر صادرات غیر نفتی
۷۴	۲۵-۲- مفهوم و اهمیت نرخ ارز
۷۴	۲۵-۲-۱- نرخ ارز
۷۵	۲۵-۲-۲- عرضه ارز
۷۶	۲۵-۲-۳- تأثیر نرخ ارز بر صادرات غیرنفتی
۷۸	۲۶-۲- روش محاسبه نرخ تورم
۷۸	۲۶-۲-۱- نرخ ارز و تورم
۷۸	۲۶-۲-۲- آثار تورم و تثبیت نرخ ارز بر صادرات غیرنفتی
۸۰	۲۷-۲- تولید ناخالص داخلی (GDP)
۸۱	۲۷-۲-۱- تولید ناخالص ملی و تولید ناخالص داخلی

۸۱	۲-۲۷-۲	تأثیر تولید ناخالص داخلی بر صادرات غیرنفتی.....
۸۱	۲۸-۲	نقش درآمدهای نفتی در اقتصاد.....
۸۲	۱-۲۸-۲	نقش نفت در اقتصاد سیاسی ایران.....
۸۳	۲-۲۸-۲	تأثیر درآمدهای نفتی دولت بر صادرات غیرنفتی.....
۸۴	۲۹-۲	ارائه و برآورد مدل.....
۸۵	۳۰-۲	سابقه و پیشینه پژوهش.....
۸۵	۱-۳۰-۲	مطالعات انجام شده در ایران.....
۸۹	۲-۳۰-۲	مطالعات انجام شده در خارج از کشور.....
۹۰	۳۱-۲	نتیجه گیری.....

فصل سوم: روش شناسی تحقیق

۹۲	۱-۳	مقدمه.....
۹۴	۲-۳	بررسی پایایی متغیرها.....
۹۴	۱-۲-۳	درجه پایایی.....
۹۵	۳-۳	آزمون ریشه واحد دیکی - فولرو دیکی - فولر تعمیم یافته.....
۹۶	۴-۳	همجمعی.....
۹۶	۱-۴-۳	مفهوم همجمعی.....
۹۷	۲-۴-۳	آزمون همجمعی (آزمون انگل-گرنجر).....
۹۸	۵-۳	الگوی خود توضیح با وقفه‌های گسترده (ARDL).....
۱۰۱	۶-۳	آزمون وجود ارتباط بلند مدت بین متغیرها.....
۱۰۲	۷-۳	مدل تصحیح خطا.....
۱۰۳	۸-۳	جمع بندی.....

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل و بیان نتایج حاصل از پژوهش

۱۰۵	۱-۴	مقدمه.....
۱۰۵	۲-۴	آزمون پایایی متغیرها و انتخاب روش برآورد مناسب.....
۱۰۷	۳-۴	برآورد الگوی پویای عوامل مؤثر بر صادرات غیر نفتی استان خوزستان.....
۱۱۰	۴-۴	آزمون های تشخیص و تصریح مدل.....
۱۱۰	۱-۴-۴	آزمون همبستگی سریالی.....
۱۱۱	۲-۴-۴	آزمون تصریح غلط شکل تبعی.....
۱۱۱	۳-۴-۴	آزمون نرمال بودن توزیع پسماندها.....
۱۱۲	۴-۴-۴	آزمون ناهمسانی واریانس.....

۱۱۲	آزمون ثبات ساختاری	۴-۴-۵
۱۱۴	آزمون همجمعی الگوی پویا	۴-۵-۵
		برآورد ضرایب بلند مدت الگوی پویای عوامل مؤثر بر صادرات غیرنفتی	۴-۶-۶
۱۱۶	استان خوزستان	
		برآورد الگوی تصحیح خطای مدل عوامل مؤثر بر صادرات غیرنفتی	۴-۷-۷
۱۱۷	استان خوزستان	
۱۱۹	بررسی فرضیه های تحقیق	۴-۸-۸
۱۱۹	بررسی فرضیه اول:	۴-۸-۱
۱۲۰	بررسی فرضیه دوم:	۴-۸-۲
۱۲۰	بررسی فرضیه سوم:	۴-۸-۳
۱۲۱	بررسی فرضیه چهارم:	۴-۸-۴

فصل پنجم: جمع بندی و پیشنهادها

۱۲۳	مقدمه	۵-۱-۱
۱۲۳	جمع بندی	۵-۲-۲
۱۲۵	ارائه پیشنهادها	۵-۳-۳
۱۲۶	تحقیقات پیشنهادی	۵-۴-۴
۱۲۷	فهرست منابع	
۱۳۰	پیوست ها	
۱۵۰	چکیده انگلیسی	